

ПОГОДЖЕНО

**ОРІЄНТОВНЕ
КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
навчального курсу
«ПІДПРИЄМНИЦТВО І ФІНАНСОВА
ГРАМОТНІСТЬ»**

8 клас (17 годин)

Розробив / розробила _____,
учитель курсу _____ кваліфікаційної категорії

Розроблено згідно з Модельною навчальною програмою
«Підприємництво і фінансова грамотність. 8–9 класи»
для закладів загальної середньої освіти

(авт.: Кузнєцова А. Я., Довгань А. І., Часнікова О. В., Шніцер О. П., Тригуб О. В.,
Гірченко Т. Д., Шабанова О. В., Харченко А. М., Нагайчук Н. Г.)
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 № 1787)

ПІДПРИЄМНИЦТВО І ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ 8 КЛАС

№ уроку	Дата	Тема / зміст уроку	Пропоновані види діяльності	Очікувані результати	Домашнє завдання
ВСТУП. КРОКУЄМО РАЗОМ ДО УСПІШНОГО І ЗАМОЖНОГО ЖИТТЯ (1 год)					
1		Крокуємо разом до успішного і заможного життя	<p><i>Робота в парі / групі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Встановлення особливостей та мети підприємницької діяльності <p><i>Моделювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Портрет фінансово грамотної людини 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>знаходить та аналізує</i> інформацію про професії з різних джерел; ▶ <i>характеризує</i> чинники, що впливають на заняття людей, спосіб ведення господарства та соціальний устрій; ▶ <i>використовує</i> здобуті знання і набутий досвід для розв'язання навчальної проблеми 	
РОЗДІЛ І. ПРИКЛАДНІ ФІНАНСИ (8 год)					
ТЕМА 1. ГРОШІ У ЖИТТІ ЛЮДИНИ. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ГРОШЕЙ (2 год)					
2		Що таке гроші та як відбувалась їх еволюція?	<p><i>Дискусія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Як поводитися з грошима? ▶ Вислови видатних людей про гроші <p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ У який спосіб могла б функціонувати економіка без грошей? <p><i>Практична справа:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Про фінанси з народних вуст 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>аналізує і систематизує</i> самостійно опрацьовану інформацію фінансового змісту, здобуту з різних джерел; ▶ <i>розв'язує самостійно</i> або в групі навчальні / життєві проблеми, використовуючи здобуті знання і набутий досвід; ▶ <i>налаштовує</i> онлайн-сервіси та онлайн-ресурси для індивідуальної або групової діяльності й комунікації; ▶ <i>використовує</i> різні форми представлення економічної інформації; 	

				<p>► виконує дослідження самостійно або в групі, фіксує одержані результати в самостійно визначений спосіб</p>	
3		Які функції та види грошей?	<p>Дискусія:</p> <p>► Як Ти розумієш висловлювання про гроші?</p> <p>► Міра вартості грошей</p> <p>► Вислови про гроші</p> <p>Робота в парі / групі:</p> <p>► Ідеї щодо зберігання грошей</p> <p>Дослідження:</p> <p>► Функції та види грошей</p> <p>Моделювання:</p> <p>► Аналіз ситуації та складання плану дій учасників та учасниць щодо грошей</p> <p>► Віртуальна екскурсія в «Музей грошей Національного банку України»</p>	<p>► розуміє важливість знань про гроші в розв'язанні актуальних навчальних та життєвих проблем;</p> <p>► аналізує і систематизує самостійно опрацьовану інформацію фінансового змісту, здобуту з різних джерел;</p> <p>► оцінює доцільність використання цифрових пристроїв та інформаційних технологій для розв'язання навчальних проблем, спілкування і власного розвитку</p>	
ТЕМА 2. ФІНАНСОВА ПОВЕДІНКА (2 год)					
4		Що таке фінансова поведінка людини? Чи залежить фінансова поведінка людини від її характеру?	<p>Дослідження:</p> <p>► Модель фінансової поведінки</p> <p>Практичні вправи:</p> <p>► Типи фінансової поведінки людини</p> <p>► Ірраціональна поведінка людини під час ухвалення нею фінансових рішень</p> <p>Дискусія:</p> <p>► Прикмети щодо фінансової поведінки, емоцій, що можуть вплинути на рішення споживача</p> <p>Робота з інформацією:</p> <p>► Фінансові піраміди</p> <p>Робота в парі / групі:</p> <p>► Як відмінності в характері впливають на фінансову поведінку</p>	<p>► розрізняє джерела отримання додаткової інформації для розв'язання навчальної проблеми;</p> <p>► пропонує варіанти співпраці в групі для розв'язання навчальної проблеми;</p> <p>► бере активну участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії</p>	

5	Фінансова поведінка: ризики та наслідки	<p><i>Дискусія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Бездіяльність — це ризик? <p><i>Практичні вправи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Які фінансові ризики характерні для Твоєї родини? ▶ Переваги і недоліки самострахування <p><i>Робота в парі / групі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Вислови відомих людей і народна мудрість про ризик <p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Можливості управління фінансовими ризиками родини 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>моделює</i> самостійно або з допомогою вчителя життєві фінансові ситуації, зокрема пов'язані з питаннями енергоспоживання; ▶ <i>презентує</i> результати дослідження в самостійно обраний спосіб, зокрема з використанням цифрових пристроїв; ▶ <i>виявляє</i> емоційно-ціннісне ставлення до спільної діяльності та досягнутих результатів 	
ТЕМА 3. РОЛІ ЛЮДИНИ: ОСОБИСТІСТЬ, СПОЖИВАЧ, ГРОМАДЯНИН (2 год)				
6	Якою має бути поведінка свідомого громадянина, фінансово обізнаного споживача, та що на неї впливає?	<p><i>Дискусія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Портрет споживача / споживачки: покупці та продавці <p><i>Робота з інформацією:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Я — споживач / споживачка товарів і послуг <p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Чинники, які впливають на поведінку споживачів <p><i>Робота в парі / групі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Ухвалення рішення про купівлю товару чи отримання послуги <p><i>Практична вправа:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Розв'язання фінансових задач <p><i>Моделювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Мій фінансовий портрет 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>використовує</i> здобуті знання і набутий досвід для розв'язання навчальної або життєвої проблеми; ▶ <i>взаємодіє</i> в групі й усвідомлює особисту відповідальність за досягнення спільного результату; ▶ <i>бере активну участь</i> у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії відповідно до мети та ситуації спілкування 	
7	У чому сутність фінансових відносин людини з державою?	<p><i>Робота з інформацією:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Види фінансової підтримки та послуг від держави <p><i>Робота в парі / групі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Вправа «Громадський бюджет» ▶ Вплив податків на рівень соціальної справедливості <p><i>Практична вправа:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Розв'язання фінансових задач 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>моделює</i> об'єкти та явища самостійно або з допомогою вчителя; ▶ <i>оцінює</i> ефективність обраних способів / засобів розв'язання навчальної / життєвої проблеми; 	

			<p><i>Дискусія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Чи справедливо стягується податок? 	<ul style="list-style-type: none"> ► <i>толерантно коментує</i> різні погляди на навчальну проблему, узагальнює їх, обстоюючи власну позицію, використовує у спілкуванні типові формули етикету, зважає на культурне різноманіття 	
8		Підсумковий досвід «Прикладні фінанси»		Діагностувальна робота 1	
9		Корекція досягнення очікуваних результатів навчання. Аналіз ДР-1			

РОЗДІЛ II. РОДИННІ ФІНАНСИ (8 год)

ТЕМА 4. ПОТРЕБИ ТА ІНТЕРЕСИ РОДИНИ (1 год)

10	<p>Які потреби та інтереси має родина? Як інтереси родини впливають на задоволення її потреб?</p>	<p><i>Робота в парі / групі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Характеризуємо піраміду Маслоу ► Які товари і послуги найбільш потрібні для задоволення потреб різних представників громади? <p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Вплив реклами на формування та зміну людських потреб <p><i>Практична справа:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Потреби підлітків у XX столітті та потреби учнів XXI століття <p><i>Робота з інформацією:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Витрати родини в Україні на утримання дитини ► Специфічні потреби в різних країнах світу з урахуванням традицій і звичаїв, яких там дотримуються <p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Твій внесок у добробут Твоєї родини <p><i>Практична справа:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Можливість родини провести ремонтні роботи у квартирі / будинку <p><i>Моделювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Бюджет родинного свята <p><i>Робота в парі / групі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Родинна економія: від чого можна відмовитися? 	<ul style="list-style-type: none"> ► <i>вирізняє</i> проблемні фінансові ситуації, які можуть бути розв'язані математичними методами; ► <i>доцільно добирає</i> математичні поняття, факти і послідовність дій для розв'язання проблемних ситуацій та одержання результату; ► <i>обґрунтовує</i> доцільність відповідальної споживчої поведінки із застосуванням інформаційних джерел; ► <i>виконує операції</i> з математичними об'єктами і використовує різні форми представлення фінансової інформації; ► <i>оформлює</i> власне висловлення, дотримуючись принципів академічної доброчесності; ► <i>аналізує і застосовує</i> прості економічні концепції 	
----	---	--	---	--

ТЕМА 5. ПЛАНУЄМО РОДИННИЙ БЮДЖЕТ (2 год)

11		Бюджет родини: його види та типи	<p><i>Робота з інформацією:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Переваги фінансового планування <p><i>Практична вправа:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Оцінювання власного фінансового стану ► Переваги й недоліки різних типів родинного бюджету ► Розв'язування фінансових задач <p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Варіанти збільшення доходів і зменшення витрат родини <p><i>Дискусія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Гра «Родинний бюджет» <p><i>Моделювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Родинний бюджет <p><i>Робота в парі / групі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Визначення доходів і витрат родини відповідно до наданої інформації 	<ul style="list-style-type: none"> ► <i>генерує та обґрунтовує</i> творчу фінансову / підприємницьку ідею, а також обирає об'єкт проєктування для її розв'язання; ► <i>передбачає</i> можливість існування альтернативного варіанта розв'язання проблемної ситуації з урахуванням можливих ризиків 	
12		Якими мають бути доходи і витрати бюджету родини?	<p><i>Практичні вправи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Визначення змінних і постійних, щоденних та щомісячних витрат ► Кишенькові гроші: за і проти ► Гра «Кишеньковий мільйонер» ► Розв'язування фінансових задач <p><i>Робота в парі / групі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Обговорення прислів'їв про бюджет ► Чи повинні підлітки контролювати свої витрати? <p><i>Дискусія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Чи мають батьки контролювати, як діти витрачають свої кишенькові гроші? 	<ul style="list-style-type: none"> ► <i>доцільно добирає</i> математичні поняття, факти і послідовність дій для розв'язання фінансових проблемних ситуацій та одержання результату; ► <i>обґрунтовує</i> доцільність відповідальної споживчої та енергоефективної поведінки; ► <i>виконує</i> операції з математичними об'єктами і використовує різні форми представлення фінансової інформації; ► <i>створює</i> власний навчальний продукт 	

ТЕМА 6. ЗАОЩАДЖЕННЯ, ЗАПОЗИЧЕННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЇ (2 год)

13		Заощадження — крок до фінансового добробуту	<p><i>Дискусія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Чому важливо формувати «фінансову подушку безпеки»? ► Чи є депозити надійним інструментом збереження коштів у сучасному світі? <p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Наскільки важливі заощадження для людини чи родини? <p><i>Робота з інформацією:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► П'ять золотих правил заощаджень <p><i>Практична справа:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Розв'язування фінансових задач <p><i>Моделювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Яка Твоя фінансова мета? Коли Ти хочеш її досягти? 	<ul style="list-style-type: none"> ► <i>вирізняє</i> проблемні ситуації, які можуть бути розв'язані математичними методами; ► <i>виконує операції</i> з математичними об'єктами і використовує різні форми представлення інформації із застосуванням інформаційних джерел; ► <i>обґрунтовує</i> доцільність відповідальної споживчої поведінки та екологічного виробництва; ► <i>доцільно добирає</i> економічні поняття, факти і послідовність дій для розв'язання проблемних фінансових ситуацій та одержання результату 	
14		Запозичення: коли і як правильно позичати	<p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► В яких ситуаціях може настати потреба позичати гроші? <p><i>Моделювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Моя фінансова поведінка <p><i>Практичні справи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Розв'язування фінансових задач <p><i>Дискусія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Які переваги й недоліки позичання коштів у родичів чи друзів порівняно з кредитом у банку? <p><i>Робота в парі / групі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Які переваги й недоліки використання кредитів для особистих потреб? <p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Де можна взяти гроші для перших інвестицій? <p><i>Практична справа:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ► Визначення виду інвестицій ► Тест «Який Ти інвестор?» ► Завдання «Історія успіху найуспішніших інвесторів» 	<ul style="list-style-type: none"> ► <i>аргументує та обстоює</i> власну позицію, використовуючи різноманітні ресурси, порівнює альтернативні погляди з кількох інформаційних джерел; ► <i>виконує</i> різні ролі в груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; ► <i>створює</i> власний або колективний медійний продукт на основі прочитаного; ► <i>доцільно добирає</i> економічні поняття, факти і послідовність дій для розв'язання проблемних фінансових ситуацій та одержання результату 	

			<i>Дискусія:</i> ► Чи буде запропонований варіант хорошим об'єктом інвестування?		
ТЕМА 7. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ТА ШАХРАЙСТВО (1 год)					
15		Формування фінансової безпеки: як захиститися від фінансового шахрайства? Захист прав споживачів фінансових послуг	<i>Робота з інформацією:</i> ► Нові різновиди фінансового шахрайства <i>Дискусія:</i> ► Що робити, якщо ви отримали фінансове повідомлення? <i>Дослідження:</i> ► Відмінності між маніпуляцією, дезінформацією і спекуляцією ► Умови купівлі товарів в інтернет-магазинах <i>Практична вправа:</i> ► Розв'язування фінансових задач <i>Дослідження:</i> ► Як найчастіше можуть виникати конфліктні ситуації між клієнтами та працівниками фінансових установ? ► Реклама в інтернеті <i>Дискусія:</i> ► Як ефективно взаємодіяти з фінансовими установами? <i>Робота в парі / групі:</i> ► Обґрунтування впливу фінансової грамотності на фінансову безпеку споживачів фінансових послуг	► <i>розпізнає</i> дезінформацію, маніпулювання, зокрема в рекламі фінансових послуг; ► <i>розрізняє</i> окремі елементи маніпуляції; ► <i>обґрунтовує</i> доцільність відповідальної споживчої поведінки; ► <i>передбачає</i> можливість існування альтернативного варіанта розв'язання проблемної фінансової ситуації з урахуванням можливих фінансових ризиків; ► <i>оцінює</i> ефективність обраних способів / засобів розв'язання життєвої фінансової проблеми	
32		Підсумковий досвід «Родинні фінанси»		Діагностувальна робота 2	
33		Корекція досягнення очікуваних результатів навчання. Аналіз ДР-2			
34		Узагальнювальний досвід		Підсумкова робота (комплексна)	
35	Урок-узагальнення: ВИСНОВКИ. ТВОРИМО УСПІШНЕ МАЙБУТНЄ СПІЛЬНО! (1 год)				